

Vragen van de redactie

Voor u ligt de negende editie van de Zjwamer Gezetz. Een reactie stellen wij zeer op prijs! Wat vindt u goed of wat minder goed? Over welke onderwerpen zou u graag iets willen lezen? U kunt ook zelf een artikel naar de redactie sturen. Houd er wel rekening mee dat de redactie bepaalt of het bericht kan worden geplaatst en/of aangepast moet worden. De volgende editie staat gepland voor begin november. U kunt een artikel aanleveren tot 14 oktober.

Reageren? Stuur een mail naar zjwamergezetz@gmail.com. ■

HEUKSKE ZJWAAMS

Pieterpaad- wanjeleers

*Op sjtevige sjoon
mit 'ne royale rökzak
en 'n routebeukske inne handj
zuus se ze allein of in groepkes
in fiks tempo loupe
door ós Zjwamerlandj,
op waeg nao Vèno of Mofert,
mesjien kómme ze dao juus vanaaf.
Ze genete van ós greun ómgaeving,
ouch Zjwaam en kesjteel
vinje ze gaaf.
Die rood/witte bórdjes
wieze häör de waeg,
op foto's waere indrökke vasgelag.
Det Zjwame 'ne sjtasie
en B&B's haet
haje ze zich vanteveure al bedach.
't Zin meis vruntjelikke luuj,
doe zuus ze bieje alle saorte waer.
Ze zègke dich altied waal gojendaag:
Det Pieterpaad blief toch populaer.*

Start werkgroep 'Hartveilig Swalmen'

Wat een aangrijpend moment tijdens het EK-duel tussen Finland en Denemarken! We zijn blij dat het goed gaat met profvoetballer Christian Eriksen. We zagen hoe snel het team en de medische staf reageerden. Snel handelen en reanimeren kan echt levens redden. Wanneer elke minuut telt! We spreken met Leon van Bers, Erik Eikelenboom en Patrick Verheyden. Zij zijn vurige pleitbezorgers voor een 'Hartveilig Swalmen'.

Foto: Bart Tegels

Van links naar rechts: Erik Eikelenboom, Patrick Verheyden en Leon van Bers.

Wat houdt 'Hartveilig Swalmen' in?

"We streven naar een dekkend netwerk voor passende hulpverlening bij een hartstilstand. Dat betekent dat er in heel Swalmen, Boukoul en Asselt burgerhulpverleners (vrijwilligers) zijn die binnen zes minuten alle handelingen kunnen uitvoeren die nodig zijn bij een hartstilstand. Iedere minuut daalt de overlevingskans met 5 tot 10%. Een burgerhulpverlener die in de buurt is, kan vaak wel binnen zes minuten helpen en zo de kans op overleving aanzienlijk vergroten. Hiervoor hebben we onze inwoners nodig! Ook moeten er voldoende externe defibrillatoren (AED's) beschikbaar zijn." Voor Patrick is het eens te meer een hot item, omdat hij zelf aan den lijve heeft ervaren hoe belangrijk die eerste minuten zijn. Emotioneel doet hij verslag van zijn eigen hartstilstand bijna drie jaar geleden. "Ik ben heel dankbaar dat mijn zoons en echtgenote zo snel gereageerd hebben. Alleen daarom zit ik hier nog!"

Enkele feiten:

- Nederland kent jaarlijks 8.000 reanimaties buiten het ziekenhuis.
- In ruim 75 % van de gevallen zijn er omstanders die het slachtoffer reanimeren voordat de ambulance aanwezig is.
- Als je binnen zes minuten bij een hartstilstand reanimeert en/of defibrilleert met een AED, heb je een overlevingskans van 50-70 %.
- Elke minuut later verlaagt de overlevingskans met 10 %.
- In meer dan 50 % van alle reanimaties sluit een omstander een AED aan vóór de ambulance arriveert.
- De gemiddelde aanrijtijd van een ambulance is acht tot tien minuten. Dat is te laat voor een kansrijke reanimatie.
- Circa 23 % van slachtoffers die gereanimeerd zijn, overleeft het. Dat was in de jaren 90 nog maar 9 %.
- Hartstilstand komt vooral voor in de thuissituatie (65-70 %) en op straat (10-15 %).

< Lees verder op pagina 2 >

< Vervolg van pagina 1:
Start werkgroep 'Hartveilig Swalmen' >

Wat is concreet de bedoeling?

“Bovenstaande cijfers spreken boekdelen. Snelheid van handelen is essentieel! Werkgroep Hartveilig Swalmen opereert onder de vlag van Dorpsraad Swalmen, die het initiatief van harte ondersteunt. Op dit moment wordt geïnventariseerd waar in Swalmen, Asselt en Boukoul externe defibrillators aanwezig zijn. Vervolgens kijken we vooral of ze bereikbaar zijn voor het reanimatie alarmeringssysteem 'HartslagNu'. Daarnaast is het van belang, dat er in deze gebieden voldoende (opgeleide) burgerhulpverleners aangemeld zijn bij 'HartslagNu'. Momenteel kent Swalmen 118 burgerhulpverleners en 6 AED's. Dat lijkt heel aardig, maar om een adequate aanpak te garanderen zijn er meer nodig en meer AED's verspreid over Asselt-Boukoul-Swalmen. Het plaatsen van AED's in de wijk is de eerste stap, maar zonder voldoende gecertificeerde gebruikers is er geen sprake van een dekkend netwerk. We zijn dan ook bezig om in het najaar/winter een informatieavond en een aantal reanimatiecursussen te organiseren. Tijdens deze cursus leer je alle vaardigheden om een leven te redden bij een hartstilstand. Aanmelden voor een reanimatiecursus kan alvast via secretariaat@dorpsraadswalmen.nl.” ■

Help mee; houd Swalmen schoon!

Op zaterdag 16 oktober organiseren de Dorpsraad Swalmen en de Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen (MHVS) een schoonmaakactie in Swalmen.

Iedereen (nou ja, vrijwel iedereen) zal zich wel eens ergeren aan rondslingerend zwerfvuil zoals plastic zakken, blikjes, mondkmaskers, papierresten enzovoorts. Afval dat - al dan niet opzettelijk - gedumpt wordt en dat afbreuk doet aan het aanzicht van straten en buitengebied. En een plek waar al afval ligt nodigt vaak ook uit om er nog maar wat bij te gooien. Natuurlijk ruimt ook de buitendienst van de gemeente zwerfvuil op wanneer dit doorgegeven wordt (gebruik daarvoor de BuitenBeter-app), maar Dorpsraad en MHVS willen hierbij ook graag meehelpen.

Als inwoners zelf meehelpen het zwerfvuil op te ruimen dient dit meerdere doelen:

- Het draagt bij aan de bewustwording van het probleem en kan daarmee toekomstig zwerfvuil helpen verminderen.
- Een schone straat en een schoon buitengebied verhogen het woon-, wandel- en/of fietsgenot.
- Je leert op een andere manier naar je eigen omgeving kijken.
- Het is een prima manier om te voldoen aan de zogenoemde 'bewegingsnorm' (dagelijks 10.000 stappen).

Hoe meer mensen zich opgeven, des te groter is het gebied dat we op een zaterdagmorgen kunnen bestrijken. Afhankelijk van het aantal vrijwilligers

wordt - in overleg met de gemeente - bepaald welk gebied van Swalmen we 'onder handen zullen nemen'. De gemeente zorgt voor hesjes en voldoende prikkers/grijpers en vuilniszakken en zorgt er ook voor dat het verzamelde zwerfvuil wordt opgehaald. Zorg zelf voor tuin- of werkhandschoenen.

De opschoonactie duurt van 10.00 tot 13.00 uur. We verzamelen om 09.45 uur op de Markt in Swalmen. Daar zullen ook routes worden verdeeld onder de deelnemers. De bedoeling is dat er in duo's wordt gewerkt. Afhankelijk van het verloop en de animo voor deze actie willen we bezien of er mogelijk vaste groepjes gevormd kunnen worden van mensen die periodiek in een bepaald deel van Swalmen een 'ophaalronde' willen lopen. ■

Wil je meedoen aan de actie op 16 oktober geef je dan op via secretariaat@dorpsraadswalmen.nl of via info@mhvs.nl. Doe dat bij voorkeur zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk op 1 oktober. Je ontvangt dan enkele dagen voor 16 oktober de laatste 'dagorders'. **We hopen op een grote deelname!**

Dorpsraad Swalmen
MHVS

NB: degenen die zich al eerder hebben opgegeven hoeven dat niet opnieuw te doen.

Boekje Melkfabriek De Fuu

Corrie Janissen heeft in eigen beheer een boekje over De Fuu, de vroegere melkfabriek, uitgebracht. In een paperbackformaat (A5) wordt in 54 pagina's de geschiedenis van de Fuu beschreven.

Waarom heeft u voor dit onderwerp gekozen?

“Bij een bezoek van twee jonge mensen ontstond een gesprek over het ontstaan van Sjaampop en de relatie met jongeren centrum De Fuu. Tijdens het gesprek werd gevraagd: Wat is de Fuu? Dit zette mij aan het denken. Blijkbaar weet een groep mensen niet meer dat er vroeger een melkfabriek in het centrum van Swalmen heeft gestaan. Alleen dat dit gebouw vanaf eind jaren zestig als jongeren centrum heeft gediend. Daarbij kwam dat de

coronaperiode net van start ging en dat bood de tijd en de mogelijkheid om me verder in dit onderwerp te verdiepen.”

Wat is uw relatie met De Fuu?

“We hebben tegenover de Fuu gewoond, in de vroegere Sint Jansstraat. Van de fabriek zelf en de feitelijke werkzaamheden kreeg je, ondanks de nabijheid, niet veel mee. Als de deur al eens op een kier stond, keken we als kinderen wel eens naar binnen, maar werden we direct weggestuurd.”

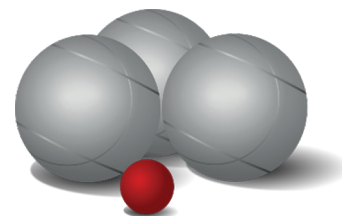
Wat kan de lezer verwachten?

“Het is een klein chronologisch tijdsdocument over de coöperatieve stoomzuivelfabriek 'Sint Lambertus' van 1905 tot 1957. Naast de start van de melkfabriek (met onder andere de grondaankoop en bouw), de relatie met de boerenleenbank, het ontstaan van de coöperatieve zuivelfabrieken in Limburg kan men verder lezen over de verschillende directeuren, jubilea en dergelijke. Bronnen voor het document waren onder andere knipsels, foto's, vergaderstukken, het Brabants Historisch Informatie Centrum en mondelinge informatie van (kinderen van) oud-werknemers en Sef Slabbers.”

In de Sjenwerper: jeu de boulesclub 'BOULE D'OR'

In gesprek met Berry Leenders.

eerste boule geworpen en wel zo dicht mogelijk bij de but. Nu probeert de tegenstander zijn/haar bal dicht bij de but te gooien. Ook de medespelers gaan daar mee door tot het gelukt is. Dan is de beurt weer aan de andere partij, et cetera. Soms raak je per ongeluk een boule van de tegenstander, waardoor deze dicht bij de but komt te liggen. Je kunt ook bewust een ander weg ketsen ten faveure van jezelf. Het is mogelijk, dat je per abuis het kleine balletje weg ketst met alle gevolgen van dien. Als alle ballen gespeeld zijn, is de groep wiens bal het dichtste bij de but ligt de winnaar. Dat kan een of meerdere punten opleveren. De wedstrijd eindigt als een van de partijen 13 punten heeft behaald. Bij dat alles staat gezelligheid voorop."

Welke informatie is van belang?

Mede door corona zijn een aantal spelers weggefallen. Aanwas zou heel fijn zijn. Leden van 'BOULE D'OR' spelen elke vrijdagmiddag om 14.00 uur hun spelletje. Wellicht heeft een ander tijdstip de voorkeur? Met een tweede baan kunnen we alle kanten op. Kom geheel vrijblijvend kennismaken met deze relaxte tak van sport. Er zijn ballen beschikbaar, zodat iedereen zonder verplichtingen vooraf, mee kan doen. Na afloop gaan we (met permissie van corona) in 'De Kroek' van Sint Jan Baptist nog even napraten bij een kop koffie. Ons motto is 'vrijheid blijheid voor jong en oud'. Daarnaast is het goed om te weten, dat het spelletje ook wordt gespeeld in de ons omliggende dorpen. We zijn als groep al te gast geweest in Belfeld, Reuver en Beesel, zodat uitwisselingen op termijn mogelijk zijn. Ook zijn er contacten met Hoogvonderen en Brügggen. Zelf ben ik betrokken geweest bij de oprichting van de jeu de boulesbanen 'Oppe Boukoul' dit jaar. Ik hoop van harte, dat dit artikel in de Zjwamer Gezet mensen stimuleert om zich aan te sluiten en met veel plezier een balletje komen werpen."

Tot slot...

"Het boulen is goed voor het bewegingsapparaat en zeker ook voor de lachspieren! U bent van harte welkom!" ■

Info: berry.leenders@ziggo.nl
0611252165 of 0475502058.

Foto: Bart Tegels

Hoe is de club ontstaan?

"Op de eerste plaats wil ik aangeven dat het geen jeu de boules 'club' is, maar een groep liefhebbers die het gezellig vindt om het spel te spelen. We hebben dus geen bestuur, maar iedereen draagt naar mogelijkheid zijn/haar steentje bij. Doordat ik als eerste reageerde op een stukje in het voormalige 'Zjwaemke' van Cora Schrijver, de toenmalige contactpersoon voor vrijwilligers van St Jan Baptist, werd ik gebombardeerd tot aanspreekpunt om te bekijken of het jeu de boules weer opgepakt kon worden. Op Nopperhof

achter Zorgcentrum Sint Jan Baptist lag al jarenlang een jeu de boulesbaan te verpieteren. Daarmee ging ook een leuke vrijetijdsbesteding teloor. Actie was gewenst! Mede op initiatief van Chris van Goch en in samenspraak met Bertil Hoesen van Zorgcentrum Sint Jan Baptist hebben we eind 2018 een renovatieplan voorgelegd aan Dorpsraad Swalmen. Dat is prima opgepakt. Een werkgroep is daarmee aan de slag gegaan en dat heeft uiteindelijk geresulteerd in een complete metamorfose van de tuin achter Nopperhof. Die is op de schop gegaan en omgeturnd in een parkachtig gebeuren met twee (!) jeu de boulesbanen en enkele banken. Ook is een kunstgrasveld aangelegd met picknicktafel. Dat biedt weer andere mogelijkheden. Op 7 juni 2019 is Park Nopperhof met enig feestelijk vertoon officieel geopend. Onze dank gaat vooral uit naar Dorpsraad Swalmen die dit project mogelijk heeft gemaakt."

Wat houdt het spelletje in?

"Jeu de boules is een simpel spelletje. Iedereen kan het! Je speelt met twee of drie ballen. Dat is afhankelijk van het even of oneven aantal deelnemers. De aanwezigen worden verdeeld in twee groepen, die onderling tegen elkaar spelen. Vanaf een vaste plaats wordt het butje (houten balletje) tussen de zes en tien meter weggeworpen. Dat dient ook minstens een halve meter vanaf de baanrand te liggen. Vervolgens wordt de

Op welke wijze kan iemand het boekje krijgen?

"Geïnteresseerden voor het boekje kunnen zich bij mij melden. Mijn telefoonnummer is 0475-503059. Mijn e-mail adres is c.janissen@hetnet.nl. Ik hanteer wel een minimum van 15 aanmeldingen; pas dan volgt een herdruk. Voor de prijs hoeft men het niet te laten: het boekje kost € 10." ■

Oet Zjawame

Vijf vragen aan uit Swalmen geëmigreerde personen. Deze personen kunnen al lang geleden of recent uit Swalmen zijn vertrokken. Deze keer hebben we de vragen voorgelegd aan Michel Heijman, uit Capdepera op Mallorca (Spanje).

Wie ben je en wat doe je in het dagelijkse leven?

Hola. Buenas dias. Michel Heijman is mijn naam, op de Bosstraat geboren in 1969. Aan het CIOS gestudeerd, maar via het Vogelpark in de horeca terecht gekomen, wat toch echt mijn passie is. In Capdepera (Mallorca) heb ik mijn plekje gevonden in restaurant "Nou Segle 12". Van ontbijtje tot avondeten kun je bij ons terecht. Joekskapel Aan Dae Reem was in juni 2018 bij ons voor hun jubileumreishopelijk kunnen we dat nog eens overdoen. De mensen hier praten er nog steeds over...geloof me, dat doen ze overal waar deze mannen komen...wat een feest!

Wanneer ben je uit Swalmen vertrokken en waarom?

Op 1 mei 1998 ben ik naar Salamanca (Spanje) vertrokken om er Spaans te leren. Drie maanden later was ik op Mallorca. Toen nog een winter als skileraar gewerkt, maar daarna weer snel terug naar dit mooie eiland.

En waarom? Helaas als jonge ondernemer wat foutjes gemaakt, waar ik wel van geleerd heb (heel belangrijk). Het Vogelpark was mijn laatste project in Swalmen. Een prachtige tijd, geweldige herinneringen, niet alleen voor mij, maar ik denk (weet zeker) voor héél véél Swalmenaren. Maar zoals Rowwen Hèze in hun liedje schrijft...

"Soms is 't beater iets moeis te verleeze. Beater verleeze dan det ge 't nooit het gehad."

Wat mis je het meest aan Swalmen?

Mijn moeder. Via Facetime zien we elkaar dagelijks, maar de knuffels ontbreken. En de vriendengroep waar we toch veel activiteiten mee gedaan hebben. Iedereen slaat zijn eigen weg in, zo ook ik, maar af en toe samen een pilske pakke...zou wel heel fijn zijn.

Wanneer ben je voor het laatst in Swalmen geweest en wat was je reisdoel?

Zo vaak kom ik niet meer naar Nederland. De laatste keer was november 2019. Natuurlijk voor een bezoekje aan mam! Voor september hebben we de vluchten weer geboekt, dan zijn we er weer voor een weekje. Doen we mee aan de triatlon van Roermond, de 'kids' van mijn broertje hebben me uitgedaagd.

Welke boodschap zou je aan de mensen in Swalmen willen meegeven?

Zin in vakantie (trainingsweekje met de fiets)? Mallorca is heel erg mooi, twee uurtjes vliegen. Prachtig weer, bergen, zon, zee en strand...en lekker eten in Capdepera! ■

Boeken- en Platenmarkt in Swalmen

23 en 24 oktober | 10-16 uur

Hoewel er weer een grote voorraad is verzameld, kan er nog worden aangeleverd (of worden opgehaald).

Neem hiervoor contact op met Nelly en Wim Evers, 0475-501483 of eversvandepasch@home.nl

Het nieuwe adres voor de boeken- en platenmarkt is Dr. Crasbornplein 9. ■

Oplossing Zjwaamse sjprónge

door Sander Schmits

De volgende woorden waren te vinden: **FOBMÖTSE, CRASBORN, CAECILIA, RIJKSWEG en SPORTHAL.**

Wijkspreekuur Swalmen

Inwoners in Swalmen, Boukoul en Asselt kunnen een beroep doen op het wijkteam Swalmen.

Zolang de coronamaatregelen gelden, is er géén spreekuur van de wijkagent/ wijkboa en van het WMO-team.

In Coronatijd is het WMO-team alleen telefonisch bereikbaar op 0475-359999 of via mail: secretariaatwmo@roermond.nl Er worden plannen gemaakt om in oktober weer op te starten. Zodra de coronamaatregelen vervallen, publiceren wij de tijden van de spreekuren opnieuw.

Telefoonnummers

14 0475 of 0475-359101:

Afdeling Stadstoezicht Roermond.

112:

Politie bij heterdaad/(bloed)speed en verdachte situaties.

0900-8844:

Politie bij overige zaken en vragen (b.v. stand van zaken aangifte).

0800-7000:

Meld Misdaad Anoniem.

14 0475:

Gemeente Roermond voor meldingen in de openbare ruimte.

Colofon

De Zjawamer Gezet is een uitgave van de Stichting Dorpsraad Swalmen. De redactie bestaat uit Chris van Goch, Geert Julicher, Patrick van Cann en Riky Simons-Julicher.

De Zjawamer Gezet wordt huis-aan-huis verspreid in Swalmen, behalve bij adressen met een nee/nee sticker. Desgewenst kan een (extra) exemplaar van de Zjawamer Gezet meegenomen worden bij Jan Linders Swalmen of bij Van Heijster Kantoor/Boekado.

U kunt de edities van de Zjawamer Gezet ook digitaal lezen.

Kijk hiervoor op de website www.dorpsraadswalmen.nl.

Vormgeving: Studio Done, Swalmen.

Druk: Grafagroep Zuid, Swalmen.

provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg

BOEKEN- EN PLATENMARKT
23/24 oktober - 10:00 - 16:00 uur
Voormalige Supermarkt Dr. Crasbornplein 9, 6071 JX Swalmen
Gratis entree!